

Olympionici a paralympionici
mesta Žilina





OBSAH

1. Namiesto úvodu.....	1
2. Z histórie telovýchovy a športu v Žiline.....	2
2.1 Telovýchova a šport v Žiline do roku 1918.....	2
2.2 Vývoj v oblasti telovýchovy a športu v Žiline od roku 1918 do 1939	4
2.3 Obdobie v rokoch druhej svetovej vojny od roku 1939 do 1945	5
2.4 Vývojové obdobie v žilinskej telovýchove a športe po roku 1945.....	7
2.4.1 Obdobie 1945 – 1956	7
2.4.2 Obdobie 1957 – 1969.....	9
2.4.3 Obdobie 70. a 80. rokov.....	10
2.5 Telovýchova a šport v Žiline po roku 1989	13
Olympionici mesta Žilina	15
– Andrej Engel	16
– František Reich.....	17
– Milan Filo.....	18
– Peter Bartosiewicz	19
– Ivan Daniš.....	20
– Ján Franek.....	21
– Michal Franek	22
– Roman Kontšek	23
– Luboš Šoška	24
– Peter Šoška	24
– Natália Kodajová.....	25
– Peter Baláž	26
– Peter Tichý	27
– Marek Mintál	28
– Miroslav Barčík	29
– Martin Riška	30
Paralympioničky mesta Žilina.....	31
– Lenka Gajarská	32
– Slávia Janasová.....	33
3. Záver	34
Použitá literatúra	35

pri. číslo 7389/04
 Slovenské združenie telesnej kultúry
 MÚZEUM TELESNEJ KULTÚRY V SR
 KNIŽNICA - Bratislava



1. Namiesto úvodu

Žijú medzi nami, na prvý pohľad nie sú ničím výnimoční. Spája ich však jedno, a to ich účasť na najvýznamnejšom športovom podujatí - olympijských, respektíve paralympijských hrách. V osobnom kontakte s mnohými z nich som sa ubezpečil, že okrem talentu majú aj ďalšiu vlastnosť a tou je skromnosť. Ne-pochybne sú aj ctižiadostiví, cielavedomí a húževnatí. Môžu a pre mnohých z nás sú aj príkladom pracovitosti, čestnosti a poctivosti. Sú to ľudia, ktorí umožnili poznávať naše mesto, vlast, aj spoza hraníc. Mnohí z nich obetovali svojmu športu až príliš veľa. Je našou čestnou povinnosťou pripomenúť si tieto osobnosti žilinského športu aspoň takouto formou.

PaedDr. Peter Bučka, PhD.
autor

* * * * *



2. Z história telovýchovy a športu v Žiline

2.1 Telovýchova a šport v Žiline do roku 1918

Oneskorený nástup kapitalizmu na Slovensku, ako aj národný a politický útlak maďarskej vládnucej vrstvy negatívne ovplyvnil aj vývoj v oblasti telesnej kultúry. Šport sa na Slovensko dostával cez Uhorsko v maďarskej modifikácii.

Rozvoj športu nepodporovala len činnosť v športových kluboch, ale aj zavedenie školských telovýchovných slávností od roku 1891, do ktorých sa postupne zaraďovali súťaže v čoraz populárnejších športových odvetviach.

Počiatky žilinskej telovýchovy a športu sú späťe najmä so športovými popoludniami v miestnej reálke, kde sa žiaci pripravovali na školské telovýchovné slávnosti. Okrem cvičení na náradí sa venovali aj futbalu. Prví priekopníci futbalového športu hrali v priestoroch dnešnej tzv. Malej Prahy, neskôr tiež Strelnicí na mieste dnešného štadióna MŠK, kde riaditeľstvo súkennej továrne dalo k dispozícii hracie plochy. Po niekoľkých organizačných poradách bol dňa 20. júna 1909 založený krúžok žilinských športovcov Zsolnai Testqya Korlók Kore (ZsTk) na čele s predsedom JUDr. J. Taffnerom. V roku 1909 bola v Žiline založená aj prvá sokolská jednota, ktorá po krátkom pôsobení, keď maďarské orgány nepovolili jej činnosť, zanikla. Podobný osud stihol aj v roku 1913 založený Zsolnai Sport club. Popri mestských vrstvách obyvateľstva sa začali organizačne zoskupovať aj robotníci. V roku 1913 založili Sk Törekves.

Prvá etapa žilinskej telovýchovy a športu končí vypuknutím prvej svetovej vojny v roku 1914, ktoré znamenalo prerušenie športových a telovýchovných aktivít.



2.2 Vývoj v oblasti telovýchovy a športu v Žiline od roku 1918 do 1939

Vznik Československej republiky, v ktorej sa Slováci stali štátotvorným národом, sa kladne odrazil aj na úseku telesnej kultúry. Po vzniku Československej republiky prenášalo vyspelé české telovýchovné a športové hnutie pôsobnosť svojich organizácií na Slovensko, čím vznikla pestrá paleta telovýchovných, športových, turistických a skautských organizácií. Uplatnenie týchto organizácií umožnil od roku 1919 aj veľký prílev českých úradníkov, učiteľov, policajtov, vojakov, odborných pracovníkov na Slovensko. Význam Žiliny v počiatokom obdobia bol umocnený skutočnosťou, že Žilina sa na prechodnú dobu stala hlavným mestom Slovenska. Popri ZsTk, ktoré po prevrate prijalo nový názov Športový klub (ŠK) Žilina, bola dňa 19. januára 1919 založená telovýchovná jednota Sokol. Postupne boli založené aj ďalšie telovýchovné jednoty, Orol - 9. júna 1919, Robotnícka telovýchovná jednota - 10. júna 1919, Federácia proletárskej jednoty - 10. mája 1921 a napokon židovská jednota Makkabi - 23. júna 1931. Popri jednotlivých telovýchovných jednotách začal vyvíjať činnosť aj skouting.

Okrem telovýchovných organizácií, ktoré boli patronované politickými stranami, bolo v Žiline založené množstvo ďalších športových klubov v roku: 1920 ŠK Únia, 1921 Tatran, 1931 ŠK Považan, 1932 Slávia a RŠK Rapid, 1934 Slovan, 1935 ŠK Viktoria a TŠK Sparta.

Kvalitatívne ovplyvnila športový život v Žiline aj miestna vojenská posádka. Vojaci 41. pešieho a 110. delostreleckého pluku realizovali nielen vlastné športové súťaže, ktoré do roku 1924 organizoval vojenský domov YMCA. Napríklad v roku 1919 sa v Žiline pod vedením kpt. Machotku a prof. J. Pípala uskutočnil odborný inštruktorsky kurz športových hier vo volejbale a basketbale. Vojenská posádka participovala aj na organizovaní športových podujatí s mestskými športovými klubmi. Napríklad v roku 1930 spoločne s Klubom československých turistov zorganizovali prebor Slovenskej župy v lyžovaní, v roku 1933 spoločne s učiteľom miestnej reálky prof. E. Adamkom prvé medzinárodné preteky v Žiline.

K najvýznamnejším úspechom v medzivojniovom období patrilo víťazstvo Žilinskej reálky na tretích majstrovstvách stredných škôl v Prahe v roku 1928. Z individuálnych výsledkov patrí k najvýznamnejším účast odchovanca žilinskej atletiky A. Engela na olympijských hrách v roku 1932 v Los Angeles, ďalej 8 titulov majstra ČSR v tenise Deutschovej (Dvoranovej) z toho tri v dvojhre v rokoch 1929, 1931, 1934, štyri v štvorhre 1927, 1928, 1931 a 1936, jeden v zmiešanej štvorhre v roku 1936. Dva tituly majstra ČSR získal v tenise aj Hecht v roku 1935 vo štvorhre a v roku 1936 v zmiešanej štvorhre.



2.3 Obdobie v rokoch druhej svetovej vojny od roku 1939 do 1945

S menom Žiliny je späť aj ďalšia významná udalosť celoštátneho významu. Dňa 6. októbra 1938 bola v Žiline vyhlásená autonómia Slovenska. Nová slovenská vláda dala podnet k vytvoreniu Odboru pre športy a telovýchovu pri Ústrednom národnom výbore v Bratislave. V novembri 1938 dal tento výbor pokyny zakladať národné športové zväzy. Tento proces vyvrcholil 12. marca 1939 založením Slovenskej ústrednej športovej rady (SÚŠR).

Iným smerom sa uberal vývoj v oblasti telovýchovnej. Slovenská vláda svojím nariadením č. 70/38 zo dňa 5. decembra 1938 rozpustila všetky telovýchovné organizácie na Slovensku a ich majetok dala k dispozícii Hlinkovej garde (HG), ktorá sa mala stať jedinou telovýchovnou organizáciou na Slovensku. Toto obmedzenie sa nevzťahovalo na nemecký (DTSV) a maďarský (MTSz).

Uvedené zmeny, ako aj skutočnosť, že Slovensko sa od svojho vzniku 14. marca 1939 nachádzalo takmer permanentne v stave vojnovej pohotovosti, sa negatívne odrazili na úrovni športovej a predovšetkým telovýchovnej činnosti. Väčšina telovýchovných funkcionárov rozpustených spolkov sa od činnosti v HG dištancovala. Z pomerne širokej základne náradovej gymnastiky, ktorá sa pestovala v Sokole, Orle, RTJ, FRTJ prešli pod HG v Žiline len gymnasti patriaci k slovenskej špičke. Na športovom živote sa negatívne odrazila aj skutočnosť, že z hospodárskeho a kultúrneho života boli vylúčení občania židovskej národnosti, čo znamenalo nielen zánik židovských športových klubov, ale predovšetkým koniec finančných dotácií, ktoré podnikatelia židovskej národnosti športovým klubom poskytovali.

Od leta 1940, po vydaní zákona č. 166/1940 o HG a HM, sa začal tlak na včlenenie športu do HG. Podľa zákona mali organizácie okrem iného pestovať telesnú výchovu a šport. Naprieck situácii najvýznamnejšie slovenské športové kluby obhájili svoju samostatnosť. V Žiline k spomínamej patril ŠK Žilina. Samostatne pôsobil aj Klub slovenských turistov a lyžiarov (KSTL). Menšie športové kluby ako ŠK Závodie, ŠK Budatín, ale aj menej početné športy ako stolný tenis či volejbal, štartovali pod hlavičkou HG. Objektívne treba priznať, že najmä v počiatokom období dosahovali v uvedených športoch úspechy. V roku 1940 hrali HG Závodie spoločne s hokejistami ŠK Žilina Slovenský pohár. Najvyššej slovenskej súťaži v tomto športe. Športoví gymnasti HG Žilina vyhrali v družstvách v roku 1942 majstrovstvá Slovenskej republiky, stolní tenisti HG Žilina v roku 1942 majstrovstvá HG. Z dôvodu vojnového stavu, upadla športová činnosť v miestnej posádke. Posádkové futbalové a volejbalové družstvo sa zúčastňovalo len na priateľských stretnutiach alebo súťažiach organizovaných armádou.



Najvýznamnejším úspechom žilinského športu bola účasť futbalistov a hokejistov ŠK Žilina v najvyšších súťažiach. Majstrom SR v športovej gymnastike sa stal G. Romančík (HG Žilina), v tenise – dvojhre v roku 1943 V. Zanyiová (ŠK Žilina). K najvýznamnejším úspechom v oblasti školskej telovýchovy bolo víťazstvo žilinskej reálky na majstrovstvách stredných škôl v Bratislave v roku 1943 a 1944. V oblasti materiálnej prišlo k významnejšej zmene v prípade ŠK Žilina, keď bol vybudovaný všeštportový štadión.

* * * * *



2.4 Vývojové obdobie v žilinskej telovýchove a športe po roku 1945

2.4.1 Obdobie 1945 – 1956

V roku 1945 vydala Slovenská národná rada nariadenie č. 51, ktorým neobnovila telovýchovné organizácie. Povolila a uznala len KSTL a SÚŠR, v ktorých sa mali skúbiť slovenské športové zväzy s predpokladom, že v najbližšom čase dôjde k vytvoreniu jednotnej organizácie. Proces zjednotenia bol však oveľa komplikovanejší a v plnej mieri odrážal boj o ovládnutie spoločnosti.

V Žiline sa proces prejavil tak, že popri ŠK Žilina a žilinskej pobočke KSTL obnovili svoju činnosť Sokol Žilina, ŠK Seleziani, RŠK Slovan, ŠK Celulózka. Novozaložené boli ŠK Železničiar, ŠK Cepar, ŠK Drevoindustria. Súboj medzi dvoma koncepciami zjednotenia, organizačnou a federatívной, vyriešilo politické prevzatie moci komunistami vo februári 1948. Predsedníctvo ústredného akčného výboru NF vydalo 28. 2. 1948 prehlásenie o zjednotení telovýchovy na báze Sokola, do ktorého splynú všetky zväzy, spolky, kluby a organizácie. Slávnostne bolo zjednotenie vyhlásené 31. 3. 1948.

Proces zjednotenia sa nevyhol ani telovýchove a športu v Žiline. Telovýchovné spolky a športové kluby boli združené od 28. 12. 1948 do Sokola Slovenska Žilina okrem KSTL, ktorý do Sokola vstúpil až v septembri 1949, teda po vydaní Zákona o štátnej starostlivosti o telesnej výchove a športu. Zákonom sa zriadil Štátny úrad pre telesnú výchovu a šport s príslušnými oddeleniami na krajských a okresných národných výboroch. Boli to administratívne a výkonné orgány, ktoré sa začali starať o rozvoj telesnej výchovy a športu a v tejto práci podporovali JTO Sokol. Žilina bola krajským mestom, a preto v ňom pracovalo oddelelenie pri KNV. Najmä v počiatokom období etapy sa zlepšenie organizačných a materiálnych podmienok prejavilo vznikom nových telovýchovných jednot – TJ Lučebník, TJ Energia, TJ Makytá, TJ Technokov, TJ PCHZ, TJ JNV, TJ ČSSZ, TJ ČSM, TJ Bôrik, TJ Linotechna, TJ Spoje, VSJ.

Nasledujúcou reorganizačnou zmenou, ktorá našla odozvu aj v Žiline, bolo prijatie zákona o organizácii telesnej výchovy a športu, ktorý národné zhromáždenie prijalo 12. 11. 1952. Zákonom sa zriadil Štátny výbor pre telesnú výchovu a šport.

Telovýchova a šport bola rozdelená do 6 celkov:

- Robotnícke odborové hnutie (ROH),
- Ministerstvo školstva (MŠ),
- Ministerstvo pracovných síl (MPS),
- Sokol,
- Ministerstvo národnej obrany (MNO),



- Zbor národnej bezpečnosti (ZNB).

ROH za týmto cieľom vytvorili dobrovoľné športové organizácie (DŠO Baník, Dynamo, Iskra, Lokomotíva, Slávia, Slovan, Spartak, Tatran).

MŠ bolo poverené organizovaním a vykonaním povinnej a dobrovoľnej telesnej výchovy a športu žiakov základných, stredných a vysokých škôl.

MPS organizovaním a vykonaním dobrovoľnej a povinnej telesnej výchovy a športu medzi žiakmi učilišťa pracovných súl.

Sokol organizovaním a vykonávaním dobrovoľnej telesnej výchovy v radoch pracujúcich na dedine a v menších mestách, kde neboli odborárske TJ.

MNO riadilo telesnú výchovu a šport u vojakov a občianskych zamestnancov vojenskej správy v domoch armády.

ZNB a pohraničnej stráže. Pre tento cieľ vytvorili Červenú hviezdu.

Zákon v praxi znamenal, že na regionálnej úrovni došlo k zmenám v názve niektorých telovýchovných jednot. Napríklad Sokol Slovena na Iskra Slovena, Vojenská sokolovská jednota na Dom armády (DA) atď. Niektoré boli novozaložené, napríklad Spartak, Červená hviezda atď.

Došlo k veľkým zmenám v organizovaní športu. V januári 1953 sa ustanovali ústredné sekcie jednotlivých športov pri ŠVTVŠ a pri Sl. VTVŠ tzv. vedúce športovej sekcie. Sekcie sa budovali aj pri KVTVŠ a OVTVŠ. V Žiline bol v roku 1953 vytvorený KV KTVŠ. Postupne sa v 50. rokoch založili futbalová, volejbalová, hádzanárska, cyklistická, ľahkoatletická sekcia a iné športové sekcie.

Vznik dvanásťich športových organizácií, z ktorých deväť riadilo ROH, viedlo k preorganizovaniu a preadministrovaniu činností. Problémom sa stal veľký nedostatok dobrovoľných funkcionárov, ktorých potreba pre jednotlivé ústredia neúmerne narástla. Kritika administratívno-direktívneho riadenia i nedostatočného využívania iniciatívy volených orgánov a dobrovoľných pracovníkov rozholadla na konferencii KSČ 11. – 16. 6. 1956 o vypracovaní zásad pre vytvorenie Jednotnej dobrovoľnej telovýchovnej organizácie (JDTO).

Zo športových úspechov v uvedenom období je možné uviesť v kolektívnych športoch účasť futbalistov ŠK Žilina 1945/1946 – 1947/1948, Sokol Slovena Žilina 1948/1949 – 1951/1952, Iskry Žilina 1954/1955 – 1955/1956 v ligovej súťaži. Z individuálnych to bola účasť M. Fila (ATK) na OH v roku 1952 v behu na 400 m a F. Reicha vo veslovaní dvojskif. Na úrovni majstrovstiev ČSSR dosiahli tituly. M. Rárková (Iskra Slovena) tenis – dvojhra v roku 1948, atlét M. Filo (ATK) v behu na 400 m v roku 1952, 1953, cyklista V. Uhliarik (ATK) v jednotlivcoch na ceste v roku 1952.

V oblasti materiálnej sa skvalitnili podmienky pre kolkársky šport, keď roku 1952 bola postavená krytá štvordráhová kolkáreň.

2.4.2 Obdobie 1957 – 1969

Uznesenie vytvoriť JDTO zakotvilo v zákone o organizácii telesnej výchovy zo dňa 20. 12. 1956 č. 68 Zb. Tento zákon zrušil ŠVTVŠ, krajské a okresné výbory a šport a všetky DŠO. Zákon stanovil, že do správy JDTO prichádza majetok ROH a Sokola. JDTO zmenila na svojom zjazde 3. – 4. 3. 1957 svoj názov na Československý zväz telesnej výchovy (ČSZTV). Ako medzičlánky vytvoril krajské a okresné výbory ČSZTV. Krajský výbor ČSZTV pracoval v Žiline až do roku 1960, kedy Žilina prestala byť krajským mestom. Od uvedeného roku pôsobil v meste len OV ČSZTV.

Odstránenie administratívno-direktívneho riadenia malo aj v telovýchovnej a športovej činnosti v Žiline za následok nárast členskej základne o vznik nových TJ ako napríklad TJ Slávia, VŠDS, TJ VF VŠDS, TJ Kovoslužba, TJ Pravda, TJ ONV, TJ Stavbár, TJ Technik, TJ OÚNZ, TJ Štart. Niektoré TJ v súlade s reorganizačnými zmenami zmenili len svoj názov a pokračovali ďalej v činnosti, napríklad DA na Vojenská telovýchovná jednota (VTJ) v roku 1957. TJ Dynamo Žilina na TJ Jednota Žilina v roku 1963. Uvoľnenie politickej situácie v druhej polovici šesťdesiatych rokov znamenalo hľadanie nových efektívnejších foriem. Jednou z takýchto foriem bolo zvýšenie starostlivosti o mládež na školách, čo sa realizovalo formou patronátov telovýchovných jednot (TJ) nad školami.

Napríklad: TJ Dynamo nad

- ZDŠ Makarenkovova
- Učilište Sloveny
- Stredná zdravotná škola
- ZDŠ Jilemnického
- Stredná ekonomická škola
- Strednou poľnohospodárskou školou
- Strednou učnovskou školou Horný Val
- ZDŠ Hliny

TJ Slovan nad

TJ Červená hviezda nad

TJ Fatran nad

VTJ Dukla nad

Ďalej sa táto skutočnosť prejavila tak, že k svojej činnosti sa prihlásili telovýchovné organizácie včlenené do Sokola v roku 1948. Najaktívnejšie v tomto smere vystupoval skauting, ktorý v roku 1968 obnovil svoju činnosť. Nasledujúci vývoj v spoločnosti však všetky takéto snahy eliminoval. Na Slovensku sa pozornosť sústredzovala viac na vytvorenie národnej telovýchovnej organizácie v duchu pripravovaného zákona o Československej federácii. Konferencia ČSZTV v decembri 1968 prijala rozhodnutie vytvoriť národné organizácie



a zmeniť názov pre odborné orgány ČSTV, namiesto sekcií vznikali Zväzy. I. zjazd slovenskej telovýchovnej organizácie sa uskutočnil 30. 6. až 1. 7. 1969 na Slovensku. V duchu tejto zmeny sa od 2. septembra 1969 zmenil názov OV ČSSTV na OV STO Žilina. Okresné sekcie sa zmenili na zväzy.

V najvyšších súťažach Žilinu reprezentovali vo futbale v rokoch 1958/1959, 1960/1961 – 1962 TJ Dynamo, v rokoch 1963/1964 – 1967 TJ Jednota a 1967/1968 – 1969 TJ ZVL. V lyžovaní a badmintonie TJ Slávia VŠDS. V individuálnych športoch sa na výsledkoch podpísalo skvalitnenie priestorových podmienok. Do užívania v roku 1961 bola odovzdaná krytá ľadová plocha, čo sa pozitívne prejavilo najmä v krasokorčuľovaní. Na OH 1964 a 1968 štartoval v športových dvojiciach Žilinčan P. Bartosiewcz. Ku kvalitatívnym zmenám došlo aj v plaveckých športoch, keď v roku 1963 bol dokončený 50 m krytý bazén.

Majstrovské tituly v uvedenom období získali P. Bartosiewcz (Slovan Bratislava) v rokoch 1965, 1966, 1968, 1969, krasokorčuľovanie – športové dvojice. V plávaní – 200 m motýlik G. Varnai (Lokomotíva) – 1968 a na 800 m voľný spôsob A. Hlaváčová (Lokomotíva) – 1969

2.4.3. Obdobie 70. a 80. rokov

Sedemdesiate roky

K najvýznamnejším momentom z hľadiska organizácie a riadenia telovýchovného hnutia patril II. zjazd STO v dňoch 19. – 29. 10. 1973, ktorý odsúhlasil návrh jednotných stanov ČSSTV a zrušil stanovy STO. K interakcii došlo aj u hospodárskych zariadení, čo znamenalo pokles finančných príjimov v jednotlivých TJ a v konečnom dôsledku pokles členskej základne jednotlivých TJ. O zmenu sa predstaviteľia telovýchovného hnutia pokúsili vyhlásením súťaží o cestné tituly, vzorný oddiel, vzorná telovýchovná jednota. O efektívne využitie finančných prostriedkov, napriek nereálne stanoveným cieľom, čo sa prejavilo vo veľkej rozostavanosti (v Žiline môžeme uviesť napr. Všešportový areál SNP) telovýchova sa ďalej rozvíjala, o čom svedčilo aj množstvo novovytvorených telovýchovných jednôt: TJ Nazdar, TJ Slávia VÚD, TJ Stavoprojekt, TJ ZVL Prius, TJ SVÚ, TJ Tesla VÚL, TJ Slavoj, TJ Kovoslužba, TJ Slovšport, TJ IGHP, TJ Plynárne a TJ Ávia). Predovšetkým zásluhou obetavých dobrovoľných pracovníkov, o prácu ktorých sa telovýchovné hnutie toho času opieralo. V plnom rozsahu to platilo aj pre Žilinu.

Pokles výkonnosti bol zaznamenaný aj v oblasti športu. Na XX. OH 1972 v Mnichove skončila čs. výprava na 15. mieste, preto sa rozhodlo venovať osobitnú pozornosť vrcholovému športu vytváraním stredísk vrcholového športu (SVŠ) a stredísk vrcholového športu mládeže (SVŠM) v náväznosti na útvary talentovanej mládeže. V súlade s uvedenými zmenami odsúhlasilo plénum OV ČSSTV v Žiline v septembri 1977 diferenciáciu jednotlivých športov podľa



výkonnosti. Aktívne začalo realizovať úlohy pre oblasť mládežníckeho športu. Postupne boli založené nasledujúce školské športové strediská, športové triedy a tréningové strediská mládeže:

Školské športové strediská:

- | | |
|--------------|---------------------|
| Atletika | – ZDŠ Hliny VII |
| Lyžovanie | – ZDŠ Terchová |
| Plávanie | – ZDŠ Hliny V |
| Stolný tenis | – ZDŠ Makarenkovova |
| Volejbal | – ZDŠ Konevová |
| Basketbal | – ZDŠ Hliny VIII |

Sportové triedy:

- | | |
|-----------|------------------|
| Basketbal | – ZDŠ Hliny VIII |
| Plávanie | – ZDŠ Hliny V |

Tréningové strediská mládeže:

- | | |
|-------------------|------------------------|
| Atletika | – TJ ZVL Žilina |
| Basketbal | – TJ Slávia VŠD Žilina |
| Cyklistika | – TJ ZVL Žilina |
| Džudo | – TJ Slávia VŠD Žilina |
| Lyžovanie | – TJ Slávia VŠD Žilina |
| Šport. gymnastika | – TJ ZVL Žilina |
| Tenis | – TJ ZVL Žilina |
| Volejbal | – TJ Stavbár Žilina |

V dňoch 13. – 14. 10. 1978 sa zišiel slovenský zjazd ČSSTV, ktorý hodnotil činnosť za roky 1973 – 1978. V referáte sa kritizovali súťaže ako veľmi nákladné a neefektívne. Náklady však nerástli len zvyšovaním nárokov súťažiacich, ale i rastom cien športových potrieb, cestovného a pod. Tieto disproporcie medzi cieľmi a reálnymi možnosťami sa prejavili najmä vo vrcholových súťažach, kde funkcionári v snahe „udržať rok“ vytvárali tzv. čierne fondy. Tento problém sa nevyhol ani Žiline.

Medzi najvýznamnejšie športové úspechy desaťročia patrili: účasť Žilinčana I. Daniša na OH v roku 1972 v atletike – behu na 400m prekážok účasť futbalistov TJ ZVL v rokoch 1969/1970 – 1978 v I. lige, účasť TJ Slávia VŠD v roku 1970 v I. lige orientačného behu, v rokoch 1976 – 1980 v I. džudistickej lige, v roku 1977/78 v I. bedmintonovej lige, v roku 1978/79 v I. basketbalovej lige, účasť AŠD vodného póla v rokoch 1970 - 1975 v I. lige vodného póla, účasť VVŠ TTZ Ži-



lina v Slovenskom pohári a titul na rok 1976/77 v karate. Tituly majstra ČSSR získali I. Daniš (Dukla Praha) – beh na 400 m prekážok, A. Hlaváčová (Lokomotíva) – plávanie 800 m vzp. 1970, K. Merxbauer (Dukla Žilina) plávanie 100 m znak.

Osemdesiate roky

V osemdesiatych rokoch pokračoval trend predchádzajúceho obdobia, čo sa konštatovalo aj na zjazde SV ČZTV v októbri 1983. Príčiny však len málo-ko chcel vidieť. Udržanie jestvujúcej úrovne si naprieč činnosťou dobrovoľných pracovníkov vyžadovalo čoraz viac finančných prostriedkov. Dôsledná kontrola a obmedzenie nekontrolovaných príjmov v niektorých športoch viedlo k poklesu výkonnosti. Veľké finančné prostriedky si vyžadovali realizovanie viacúčelových športových hál, ale aj rekonštrukčné práce na športoviskách vybudovaných v predchádzajúcim období. Športový areál SNP neboli realizovaný. Vo viacúčelovej športovej hale chýba atletická dráha. Aj naprieč uvedeným skutočnostiam išiel športový život v Žiline ďalej, o čom svedčilo množstvo novozaložených telovýchovných jednot: TJ STT, TJ ČSSÚL, TJ Sevak, TJ PPORS, TJ VÚVT, TJ Ferona, TJ Solinky, TJ Stavopodnik, TJ Datasystém, TJ Benzinol, TJ Hliny VII, TJ Hydinárne, TJ ŠSÚVDET, TJ ŠKMPSPIS, TJ Gymnázium Veľká okružná, TJ ZHÚLNV a TJ CHSŠPOZ.

Medzi najvýznamnejšie športové úspechy patrili: účasť pästiarov J. Franeka a M. Franeka na OH v roku 1988, účasť TJ ZVL Žilina v rokoch 1982/1983 – 1988 v I. futbalovej lige, účasť TJ Slávia VŠDS Žilina v rokoch 1980 – 1990 v I. basketbalovej lige, v rokoch 1986 – 1990 vo volejbalovej lige, v rokoch 1980 – 1982 a 1986 – 1990 v I. džudistickej lige, v rokoch 1984 – 1986 a 1989 – 1990 v I. lige lyžovania.

Titul majstra ČSSR v družstvách získali v roku 1989 gymnastky TJ Pozemné stavby Žilina.

V individuálnych disciplínach titul majsterky Európy získala Z. Kořínková (TJ Pozemné stavby) v Oslo v roku 1989 v ženskej kulturistike v kategórii do 52 kg.

Titul majstra ČSSR získali Z. Kořínková (TJ Pozemné stavby) v rokoch 1987 – 1989 v ženskej kulturistike v kategórii do 52 kg, Z. Hutárová (UK Bratislava) v roku 1984 na 100 m vzp. 200 m polovka, 4 x 200 m vzp. a v roku 1985 4 x 200 m vzp., I. Jobová (UK Bratislava) v rokoch 1984, 1985 v skoku do výšky, M. Starovská (ZVL) v rokoch 1988 – 1989 v behu na 10 000 m a cezpoľnom behu, J. Slúčik (Slovan Malá Fatra) v roku 1981 3 x C1, 1983 3 x C2, 1984 3 x C1 vodný slalom, 3 x C1 zjazd a C1 zjazd, 1987 3 x C1 slalom.

* * * * *



2.5 Telovýchova a šport v Žiline po roku 1989

Spoločenské zmeny, ktoré sa realizovali po novembri 1989, mali za následok zmeny aj v oblasti telesnej kultúry. Dôležité pre oblasť telovýchovy bolo prijatie zákona SNR č. 198/1990, ktorým sa zrušil zákon č. 68 Zb. o organizácii telovýchovy z roku 1956. Zákonom sa vytvorili legislatívne a hospodárske podmienky pre činnosť rezortných, štátnych, záujmových orgánov a organizácií. Zákonom sa odštartoval proces transformácií telovýchovných organizácií. Nástupníckou organizáciou po ČSZTV sa na Slovensku stalo Slovenské združenie telesnej kultúry (SZTK). Po Zväzarme to bolo Združenie technických a športových činností (ZTŠČ). Niektoré telovýchovné organizácie ako Sokol, Orol a Skauting obnovili svoju činnosť. Vytvorili sa aj nové organizačné zoskupenia. Ako prvá to bola 8. 1. 1990 založená Asociácia telovýchovných jednot, neskôr premenovaná na Asociáciu telovýchovných jednot a klubov. Postupne boli založené aj ďalšie športové zoskupenia: Asociácia športu pre všetkých (AŠPV), Asociácia akademického športu (AAŠ), Slovenská asociácia športu na školách (SAŠŠ). Ďalším podnetom pre vznik telovýchovných a športových inštitúcií bol 1. január 1993, kedy bola vyhlásená Slovenská republika.

Popri už existujúcich organizáciách bol v roku 1992 založený Slovenský olympijský výbor. Uvedené zmeny našli svoju odozvu aj na regionálnej úrovni. V Žiline boli vytvorené okresné, neskôr v súvislosti zo zmenou územnosprávneho členenia, krajské orgány ZSTK, ZTSČ, SAŠŠ. Na regionálnej úrovni začal vyvíjať aktivity Olympijský klub založený v Žiline roku 1995. Pravidelne organizuje beh olympijskeho dňa v roku 1997 zorganizoval vyhlásenie ceny fair-play na Slovensku.

Na strane druhej mali spoločenské zmeny aj negatívny dosah. Zánik štátnych podnikov znamenal aj zánik množstva TJ, ktoré boli finančne zabezpečované zo zdrojov týchto podnikov. Z existujúcich TJ a ŠK si svoju existenciu uchovali TJ ZVL od roku 1989 pôsobiaca pod názvom ŠK Žilina a od roku 1995 MŠK Žilina, Slávia VŠDS, TJ Lokomotíva, TJ Ekonóm, Slovan Malá Fatra, VTJ. V prímestských častiach Žiliny to boli TJ Považský Chlmec, TJ Trnové, TJ Stránik, TJ Zástranie, TJ Hviezda Zádubnie, TJ Juventus Závodie. Niektoré odvetvia športov, ktoré pôsobili v TJ, sa osamostatnili ako napríklad Atletický športový klub, Žilinský klub vodákov, Basketbalový klub, Cyklistický spolok Žilina, Gymnastický trampolínový klub, Karate klub, SPASA Volejbalový klub, Mestský hokejový klub.

Nové spoločenské a ekonomicke podmienky dali podnet k vzniku nových športových klubov, ktoré nadviazali na činnosť zaniknutých TJ v športoch, ktoré mali v Žiline svoju tradíciu ako napríklad Klub plaveckých športov Nereus, Mestský športový klub boxu, Motoklub Žilina. Ďalšie športové kluby začali svo-



ju história iba písal ako napríklad Nebbia Žilina, Šarkan, MŠK Muay-Thaj Žilina, ŠK Montana.

K najvýznamnejším úspechom žilinského športu v tomto období patrila účasť na OH v roku 1992 M. Franeka box do 75 kg, v roku 1994 R. Kontšeka hokej, v roku 1996 P. Baláža box do 48 kg, N. Kodajovej plávanie 100 m a 200 m prsia, P. Tichého chôdza na 50 km a P. a L. Šoškovicov vodný slalom C-2, v roku 2000 M. Barčíka a M. Mintálka vo futbale a Martina Rišku v cestnej cyklistike. Na paraolympijských hrách Žilinu v roku 2000 reprezentovala L. Gajarská skokom do diaľky a v roku 2002 S. Janasová v zjazdovom lyžovaní.

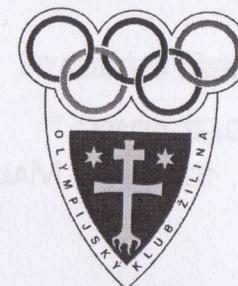
Titul majstra sveta získali v roku 1990 Z. Kořínková (TJ Pozemné stavby) kulturistika do 52 kg, v rokoch 1995, 1996, 2000, 2002 J. Vala, J. Slúčik (TJ Sokol) kanoistika zjazd C-2 a v rokoch, 1997, 2000, 2002 3x C-2. Na majstrovstvách sveta telesne a zrakovo postihnutých získali v roku 1996 tituly J. Miština (ŠK ZPS Kinex Váhhostav) lyžovanie – obrovský slalom, R. Ďurčan (ŠK ZPS Kinex Váhhostav) lyžovanie – slalom, v roku 1999 L. Gajerská (Slávia ŽU) atletika – skok do diaľky.

Na majstrovstvách Európy získali tituly v rokoch 1997, 1999, 2000 J. Vala, J. Slúčik (TJ Sokol) kanoistika – zjazd C 2 v rokoch 2001, 2002 R. Kupčák (MŠK Muay-Thaj) thajský box do 81 kg.

Majstrovské tituly ČSFR a SR v uvedenom období získali v roku 1991 Daník (TJ Sokol) kanoistika zjazd C-1. V rokoch 1991 a 1992 J. Vala, J. Slúčik (TJ Sokol) kanoistika zjazd C-2. V roku 1992 A. Tomkovičová (TJ Pozemné stavby) gymnastika – viacboj a P. Baláž (ŠK Dubnica) box do 48 kg. V roku 1998 P. Gavlák, V. Hruška (Motoklub) cestné automobily N-1400. V roku 2002 I. Matušková (Nebbia) fitness do 167 cm, P. Sagan (Cyklistický spolok) časovka jednotlivcov, P. Šoška (Ž. K. Vodákov), Š. Grega, J. Šutek (TJ Sokol) kanoistika zjazd - 3x C-1, L. a P. Šoška (Ž. K. Vodákov), M. Medved, J. Štôder, P. a P. Kabzanovci (TJ Sokol) kanoistika zjazd - 3x C-2, M. Riška cesta 1996, 2000, 2002 (AŠK Dukla Trenčín, ŠK Podbrezová).

V kolektívnych športoch v uvedenom období v najvyšších súťažiach boli basketbalisti (BK Váhhostav), volejbalisti (TJ Pozemné stavby), volejbalistky (Slávia ŽU). Po vzniku SR boli do najvyšších súťaží zaradené mužstvá ŠK vo futbale a hokeji. Futbalisti MŠK sa v ročníkoch 2001/2002 a 2002/2003 stali víťazmi ligovej súťaže.

* * * * *



OLYMPIONICI MESTA ŽILINY

—
Andrej Engel

—
František Reich

—
Milan Filo

—
Peter Bartosiewicz

—
Ivan Daniš

—
Ján Franek

—
Michal Franek

—
Roman Kontšek

—
Luboš Šoška

—
Peter Šoška

—
Natália Kodajová

—
Peter Baláž

—
Peter Tichý

—
Marek Mintál

—
Miroslav Barčík

—
Martin Riška



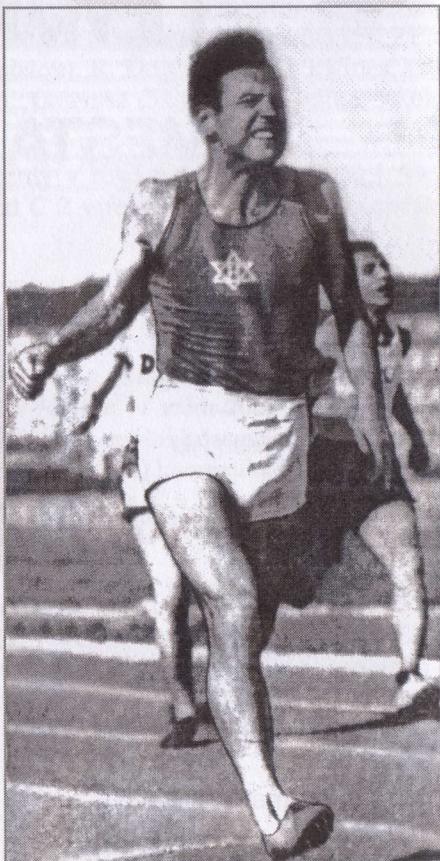
ANDREJ ENGEL

* 10. 2. 1910

† 3. 12. 1991 - MÄLMO, ŠVÉDSKO

Andrej Engel je prvým a súčasne jediným olympionikom, ktorý nemá rodisko v Žiline. No práve v Žiline objavili tohto šprintéra a rozvinuli jeho talent. Andrej Engel reprezentoval na Olympijských hrách v roku 1932 v šprinte na 100 m a 200 m (vyradený v medzibehoch) vtedy už ako člen VŠ v Prahe kam v roku 1929 odšiel študovať ekonómiu. Počas aktívnej činnosti získal sedem titulov majstra republiky, ako aj niekoľko cenných medzinárodných víťazstiev vrátane titulu akademického majstra sveta. O hodnote jeho československých rekordov na 100 m (10,6 s) a 200 m (21,8 s) vytvorených v roku 1934 najlepšie svedčí fakt, že na ich prekonanie bolo treba čakať až do roku 1946 (200 m), resp. až do roku 1953 (100 m).

Na účasti Andreja Engela na olympiáde v Los Angeles je zaujímavé i to, že sa jej zúčastnil aj vďaka podpore Židovskej náboženskej obce. Po zániku 1. ČSR odšiel žiť do švédskeho Malmő, kde je pochovaný.



FRANTIŠEK REICH

* 31. 10. 1929



Žilincan *František Reich* sa veslovaniu, v ktorom reprezentoval na olympijských hrách, začal venovať až po prestáhovaní jeho rodiny do Bratislavu. Startoval na OH v skife a v roku 1952 (vyradený v druhej opravnej jazde) a 1956 (skončil v semifinále) ako príslušník UDA Praha v dvojskife (s A. Krajnerom). K športovým úspechom F. Reicha patrí aj titul majstra na svetovej Univerziáde v Berlíne v roku 1948. V súčasnosti tento náš športovec žije v Brne.



MILAN FILO

* 23. 4. 1929

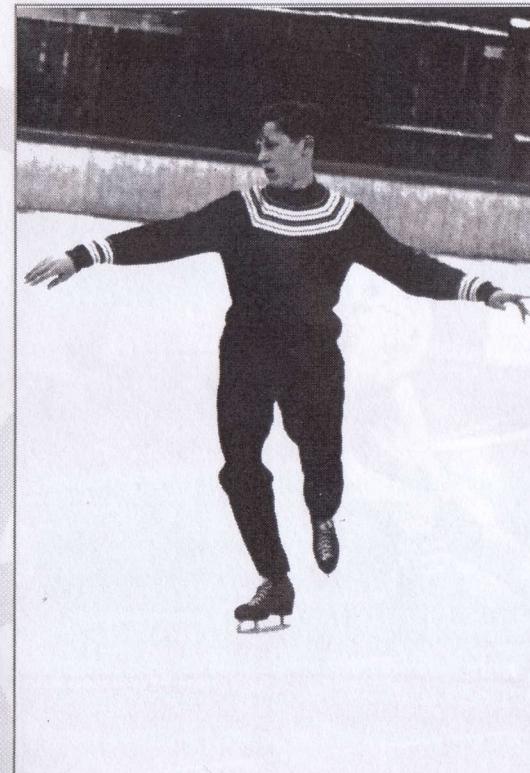


Milan Filo je odchovancom žilinskej atletiky. V čase svojej účasti na OH v roku 1952 (nepostúpil rozbehov) vojenčil v Prahe vo farbách ATK Praha. Svojimi stálymi výkonomi si M. Filo ako jediný Slovák spomedzi dvadsaťlennej československej atletickej výpravy vybojoval účasť na OH v Helsinkách. K jeho ďalším úspechom patrí aj titul majstra Slovenska na 400 m v roku 1947, 1948, 1949, 1950. Po skončení športovej kariéry začal pracovať v Karlových Varoch, kde žije dodnes.



PETER BARTOSIEWICZ

* 2. 8. 1942

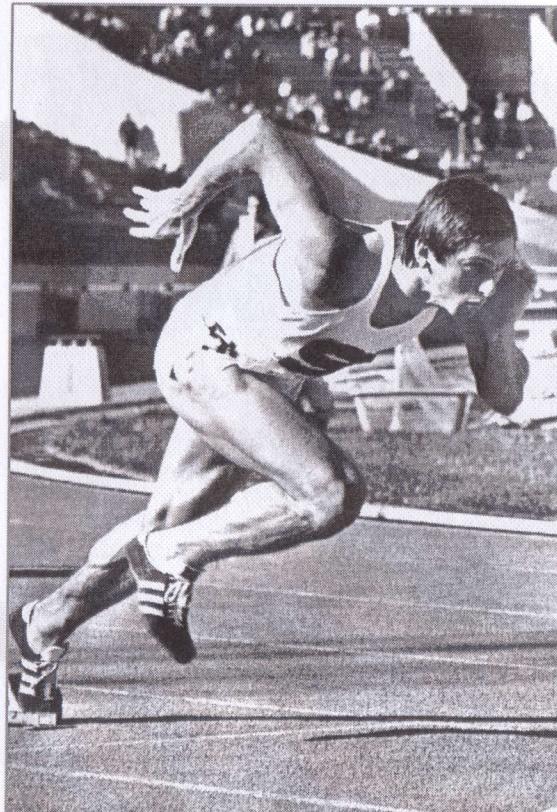


Peter Bartosiewicz bol prvým Žilinčanom štartujúcim na zimných olympijských hráčach. Bolo to v roku 1964 (na deviatom mieste) v športových dvojiciach (s A. Vlachovskou). Účasť na zimných olympijských hráč si zopakoval v roku 1968 (s L. Drahovou, skončili na dvanásťom mieste). S krasokorčuľovaním začal v Žiline. V čase svojho olympijského štartu bol členom Slovanu Bratislava. V rokoch 1965, 1966, 1968 bol v športových disciplínach majstrom ČSSR. Emigroval v roku 1969, pôsobil vo Švédsku. V súčasnosti žije a pracuje ako tréner krasokorčuľovania vo Washingtone, USA.



IVAN DANIŠ

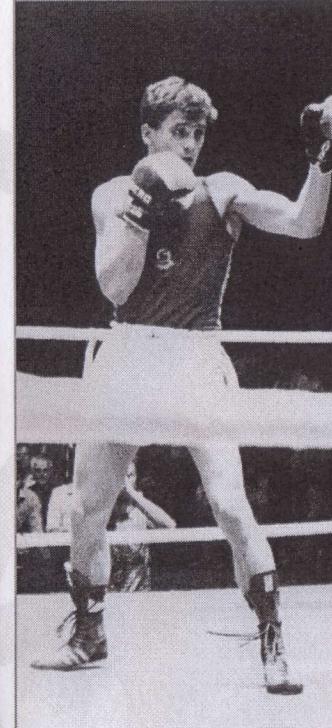
* 29. 1. 1951



Ivan Daniš štartoval na olympijských hrách (OH) v roku 1972 v disciplíne 400 m prekážok (vyradený v semifinále). S atletikou začal v roku 1965 v Martine. V čase svojej účasti na OH bol členom Sparty Praha. Okrem štartu na OH reprezentoval ČSSR na majstrovstvách Európy v roku 1971 a 1974. V roku 1973 štartoval na svetovej univerziáde. K úspechom jeho športovej kariéry je možné priradiť aj tituly majstra ČSSR v roku 1971 a 1973 v behu na 400 m a v roku 1971, 1972 a 1973 v štafete 4 x 400 m. V súčasnosti žije v Prahe.

JÁN FRANEK

* 14. 4. 1960



Pästiar Ján Franek je najvýraznejšou športovou osobnosťou spomedzi všetkých žilinských olympionikov. Ako jediný získal olympijskú medailu. Bolo to v roku 1980 v ľahko strednej hmotnosti do 71 kg. Lesk bronzovej medaily nemôže znížiť ani neúčasť niektorých krajín na olympijských hrách, pretože v Moskve štartovala celá svetová špička. Ján Franek je výnimcočný aj v počte získaných titulov majstra ČSSR. V rokoch 1979, 1980, 1981 a 1982 to bolo v hmotnostnej kategórii do 71 kg, v rokoch 1984, 1985, 1986, 1988 v hmotostnej kategórii do 75 kg a v roku 1987 do 81 kg. K úspechom tohto športovca je možné priradiť aj víťazstvo na Veľkej cene v Tampere a v Ostrave. Svojmu športovému majstrovstvu sa Ján Franek priúčal ako člen TJ ZŤS Martin, ktorému zostal verný takmer celú športovú kariéru s výnimkou vojenčiny RH Ústí nad Labem. V súčasnosti žije tento skromný olympionik v Žiline.



MICHAL FRANEK

* 18. 1. 1967

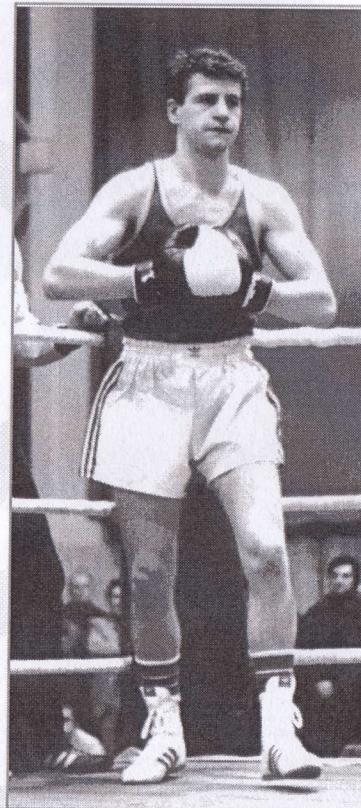


Foto: M. Kovalčík / Žilinské noviny

Zopakovať úspech svojho brata sa *Michal Franek* pokúšal štartom na olympijských hráč v roku 1988 v hmotnostinej kategórii do 71 kg (tretie kolo) a v roku 1992 v hmotnostinej kategórii do 75 kg (prvé kolo). Aj Michal Franek začal s boxom v TJ ZŤS Martin. Už v juniorských kategóriách dosahoval pozoruhodné výsledky, ktoré korunoval v roku 1985 titulom majstra sveta v hmotnostinej kategórii do 71 kg. K úspechom Michala Franeka patrí aj niekoľko titulov majstra ČSSR. V roku 1984 v hmotnostinej kategórii do 71 kg, v roku 1986 a 1987 v hmotnostinej kategórii do 75 kg a v roku 1988 a 1989 v hmotnostinej kategórii do 81 kg. V súčasnosti žije Michal Franek v Martine.

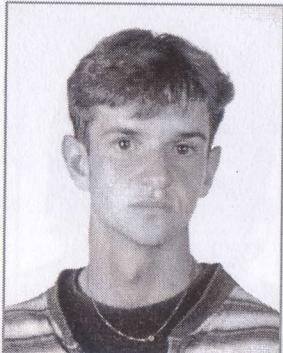


ROMAN KONTŠEK

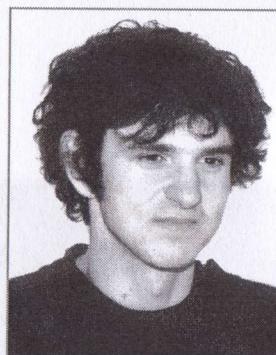
* 11. 6. 1970



Roman Kontšek patrí do skupiny športovcov, ktorí reprezentovali na zimných olympijských hráč. Ako člen hokejovej reprezentácie sa olympiády zúčastnil v roku 1994 v Lillehammeri (šieste miesto) a v roku 1998 (desiate miesto) v Nagane. S hokejom začal v rodnej Žiline. Československo reprezentoval vo všetkých dorasteneckých a juniorských kategóriach. K jeho športovým úspechom patria majstrovské tituly ČSFR a SR v sezónach 1990/1991, 1991/1992 a 1993/1994. V súčasnosti získal tento stále aktívny športovec športové angažmá v rodnej Žiline.



LUBOŠ ŠOŠKA
* 21. 10. 1976



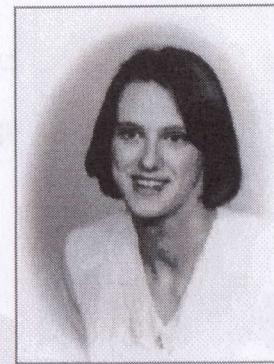
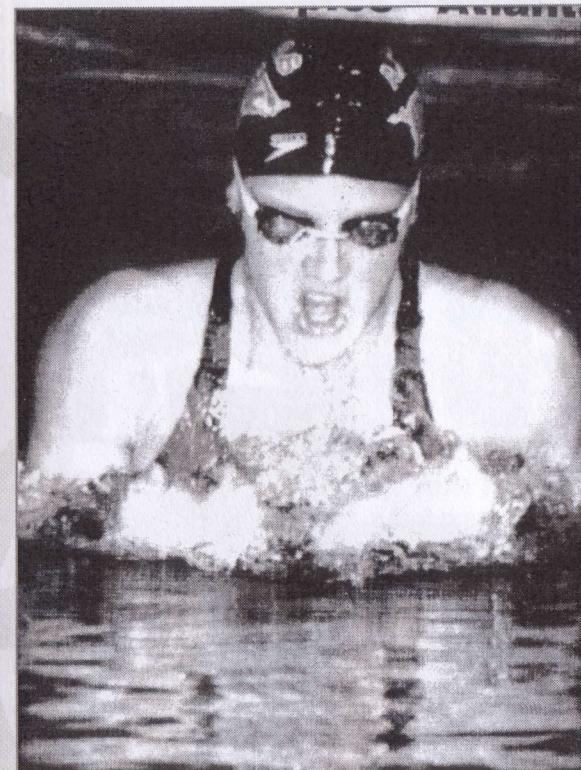
PETER ŠOŠKA
* 21. 12. 1977



Peter a Luboš Šoškovi sú druhou súrodeneckou dvojicou žilinských olympionikov, ktorí majú nielen spoločný šport a disciplínu, ale aj loď, v ktorej reprezentovali Slovensko na olympijských hrách v roku 1996 vodný slalom C2 (desiate miesto). Startovali aj na majstrovstvách Európy a majstrovstvách sveta. Najvýraznejšie úspechy dosiahli v roku 2001, keď sa stali majstrami Európy v zjazde družstiev C-2 a v rokoch 2000 a 2002, v rovnakej disciplíne stali majstrami sveta. V súčasnosti pretekajú za AŠK Dukla Banská Bystrica.



NATÁLIA KODAJOVÁ
* 21. 7. 1978

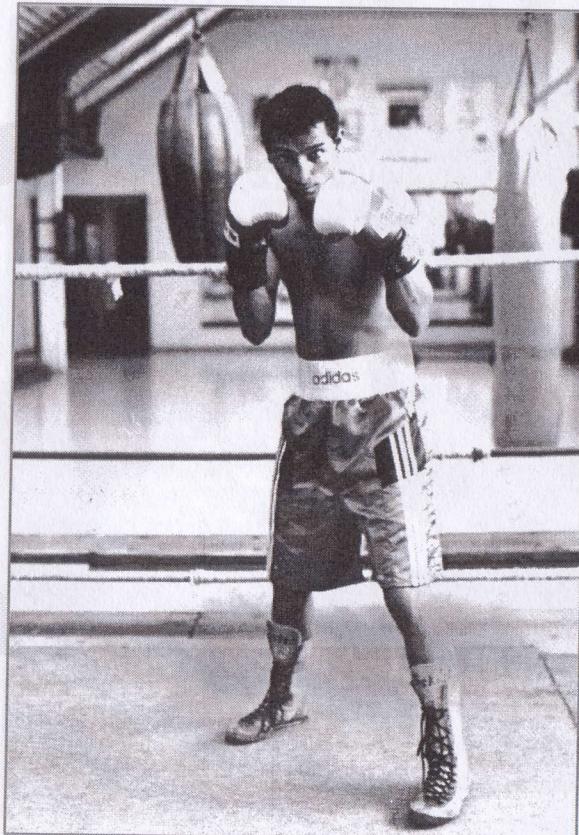


Natália Kodajová v súčasnosti študentka Univerzity v Arkansase reprezentovala Slovenskú republiku na olympijských hrách v roku 1996 v plaveckej disciplíne 100 m prsia a polohovej štafete 4 x 100 m (vyradená v rozplavbách). Natália Kodajová je držiteľkou aktuálnych slovenských rekordov na 50 m a 100 m prsia v 25 m a 50 m bazéne. Celkovo získala v rokoch 1996 – 1999 22 titulov majsterky Slovenskej republiky v disciplínach 50 m, 100 m, 200 m prsia a 50 m a 100 m voľný spôsob. K významným úspechom športovkyne patrí jej zaradenie do siene slávy ako najúspešnejšej plavkyne v štáte Arkansas v roku 2000.



PETER BALÁŽ

13. 1. 1974

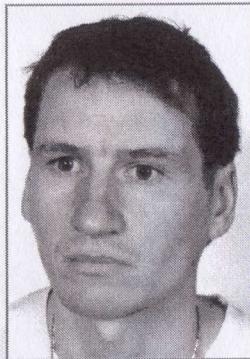


Peter Baláž patrí do skupiny aktívnych športovcov, hoci svoju budúcnosť vidí najmä v trénerskej práci s mládežou. Na olympijských hrách štartoval v hmotnostnej kategórii do 48 kg v roku 1996 (prvé kolo). V rovnakej hmotnostnej kategórii získal titul majstra ČSFR v roku 1992. Tituly majstra Slovenskej republiky získal v rokoch 1994 a 1995 v hmotostnej kategórii do 51 kg a v rokoch 1996 a 1997 v hmotostnej kategórii do 54 kg získal. V súčasnosti niekoľkonásobný účastník majstrovstiev Európy a sveta štartuje za ŠK Dubnica.

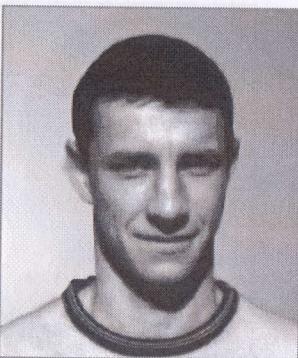


PETER TICHÝ

12. 3. 1969

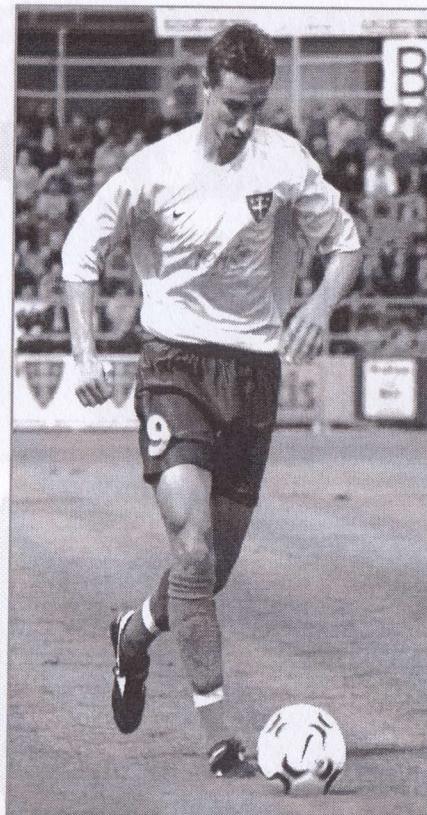


Atlét Peter Tichý sa môže pochváliť dvojnásobnou účasťou na olympijských hrách v roku 1996 v Atlante v chôdzi na 50 km (tridsiatedruhé miesto) a v roku 2000 v Sydney v chôdzi na 50 km (sedemnáste miesto). S ľahkou atletikou začal v Kysuckom Novom Meste. Po zisku niekoľkých dorasteneckých titulov majstra ČSSR sa stal členom strediska vrcholového športu mládeže v Dukle Banská Bystrica, kde absolvoval aj prezenčnú vojenškú službu. Po krátkom pôsobení v Trebišove zakotvil ako chodec v Slávii VŠT Košice. Peter Tichý je pravidelným účastníkom Európskeho svetového pohára v chodeckých disciplínach. Slovensko reprezentoval aj na majstrovstvách Európy a sveta. V súčasnosti žije v Kysuckom Novom Meste, kde sa pripravuje na vyvrcholenie svojej športovej kariéry. Tou by mala byť účasť na olympijských hrách v roku 2004 v Aténach.



MAREK MINTÁL

* 2. 9. 1977



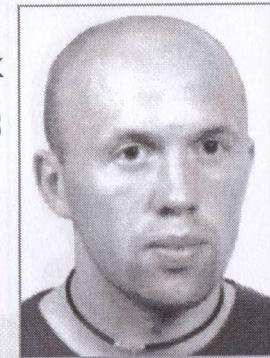
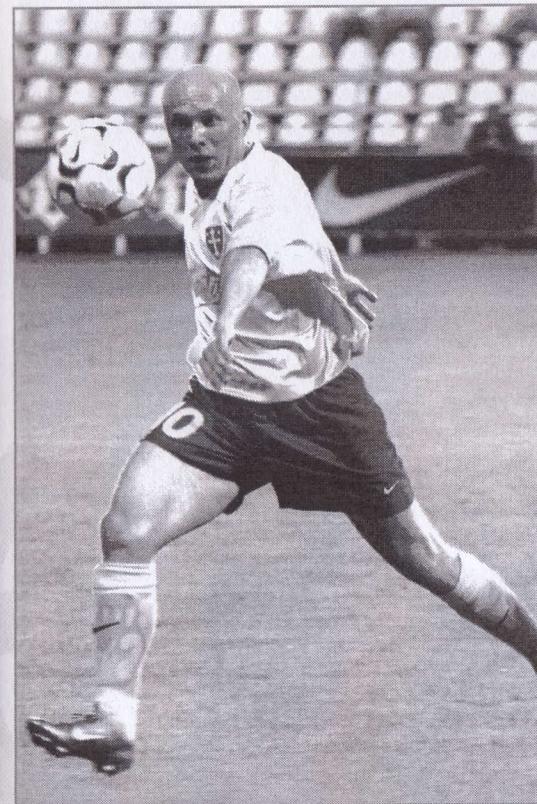
... významných úspechov. V súčasnosti hráva za ŠK Žilina.

Marek Mintál patrí k najvýraznejším futbalovým talentom Žiliny v poslednom období. S futbalom začal v prímestskej časti Žiliny-Bytčici. Už ako žiak prestúpil do MŠK Žilina, v drese ktorého odohral 187 ligových zápasov. Slovensko reprezentoval vo všetkých vekových kategóriách. V seniorskej „A“ reprezentácii štartoval 11-krát. K najvýznamnejším úspechom v jeho doterajšej športovej kariére patrí titul majstra SR v sezóne 2001/2002 a 2002/2003. Ďalej to bola účasť na Olympijských hrách v Sydney v roku 2000 (trinásťte miesto). V súčasnosti pôsobí v Nemecku.

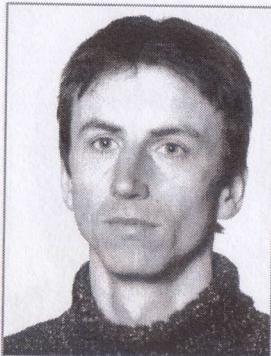


MIROSLAV BARČÍK

* 26. 5. 1978

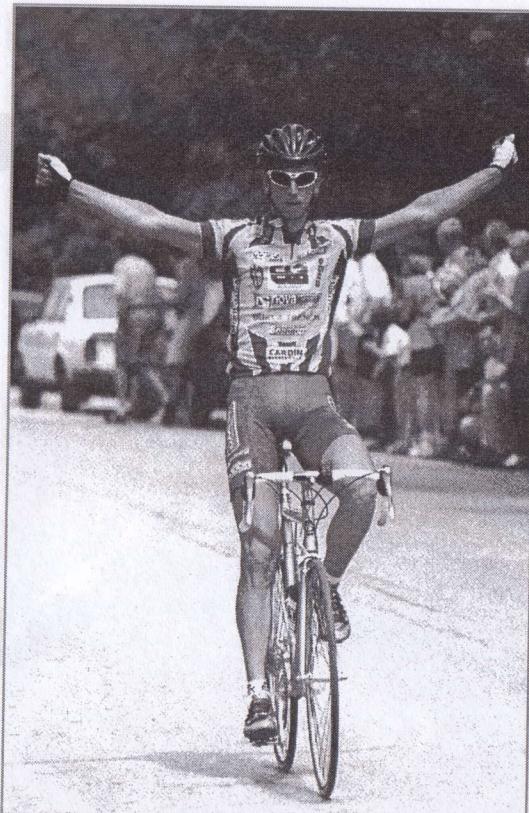


Účastníkom Olympijských hier v Sydney v roku 2000 (trinásťte miesto) bol aj ďalší žilinský futbalista **Miroslav Barčík**. S futbalom začal v neďalekej Rudinke. Okrem MŠK Žilina, za ktorú odohral 179 ligových zápasov, pôsobil aj v tureckom Gőztepe Izmir. Slovensko reprezentoval vo vekových kategóriach do 18 a 21 rokov. Popri účasti na olympijských hrách k najvýznamnejším úspechom tohto futbalistu patrí titul majstra SR v rokoch 2001/2002 a 2002/2003. V súčasnosti hráva za MŠK Žilina.

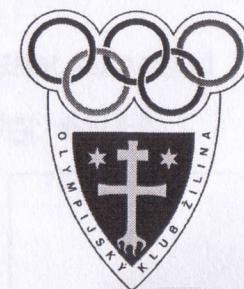


MARTIN RIŠKA

* 18. 5. 1975



Martin Riška sa začal venovať cyklistike ako štrnásťročný v školskom Športovom stredisku v Žiline. V roku 1989 prestúpil do Športovej školy v Trenčíne. Po jej absolvovaní sa stal členom AŠK Dukla Trenčín, za ktorý pretekal v rokoch 1994 – 1996 a 1999 – 2000. S rokom 2000 je spojený aj jeho štart na olympijských hrách (deväťdesiate miesto). Počas športovej kariéry obliekal aj dres zahraničných cyklistických klubov De randi v rokoch 1997 – 1998 a Remex v rokoch 2001 – 2002. V súčasnosti preteká za ŠK Podbrezová. Je trojnásobným majstrom Slovenska na ceste z rokov 1996, 2002 a 2003.



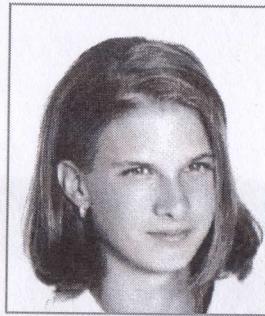
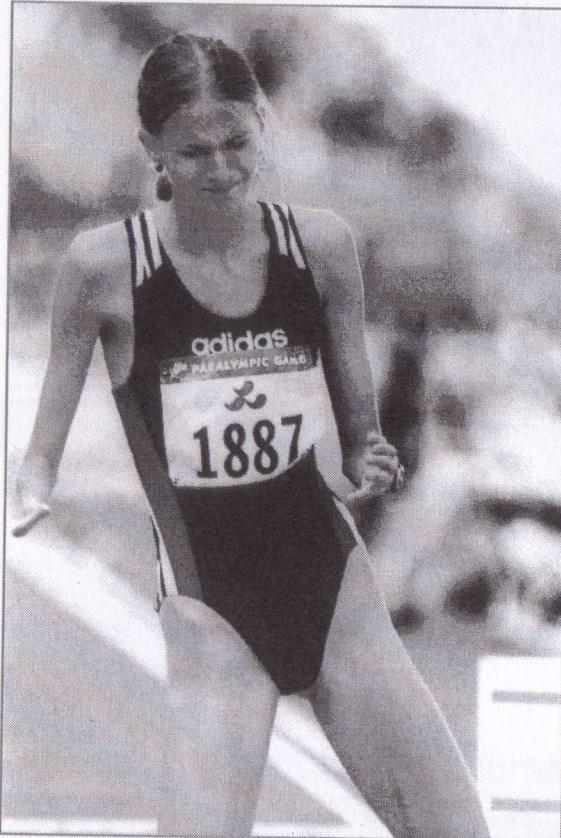
PARALYMPIONIČKY MESTA ŽILINY

—
Lenka Gajarská—
Sláva Janasová



LENKA GAJARSKÁ

* 6. 4. 1985



Lenka Gajarská je vo dvojici nádejných žilinských paralympioničiek tou skúsenejšou. Na paralympijských hrách startovala v roku 2000 v atletickej disciplíne v skoku do diaľky (šieste miesto). Cesta k doteraz najvýraznejšiemu úspechu začala v roku 1996, keď sa stala najmladšou účastníčkou mestskej atletickej ligy. To už bola riadnou členkou atletického klubu Slávia VŠDS. Postupné zvyšovanie výkonnosti bolo sprevádzané aj prvými úspechmi. Napríklad v marci 1996 vyhrala bežeckú ligu žiakov základných škôl. Úspechy ju priviedli do Športového gymnázia v Banskej Bystrici. Svojou húževnatostou sa Lenka prepracovala v skokanských disciplínach k európskej špičke, čo potvrdenie v roku 2003 víťazstvom na paramajstrovstvách Európy v holandskom Assene v skoku do výšky a tretím miestom v skoku do diaľky.

SLÁVA JANASOVÁ

* 13. 1. 1983



Sláva Janasová bola účastníčkou zimných paralympijských hier, ktoré sa uskutočnili v roku 2002 v Salt Lake City, slalom (šieste miesto), obrovský slalom (siedme miesto). Jej špecializáciou je slalom a obrovský slalom. Sláva Janasová je členkou KINEXU Bytča. Slovensko reprezentovala aj v Európskom pohári v Innsbrucku a v Salzburgu. Jej ďalšou ambíciou je štúdium na vysokej škole s telovýchovným zameraním. Cieľavedomým postupom sa jej nepochybne splní aj tento životný cieľ spoločne s účasťou na Paralympiáde v Turíne roku 2006.



3. Záver

Úroveň spoločnosti je determinovaná úrovňou individuál a úrovňou vzťahov, ktoré medzi sebou vytvárajú. Šport učí procesom socializácie. Zároveň je efektívnejšou formou prevencie nežiaduceho správania, konzumácie drog, delikvencie a kriminality. Čo viac si môže želať spoločnosť, ako mať ľudí zodpovedných za svoje zdravie, aktívnych, sebavedomých, tolerantných, schopných stráviť víťazstvo či prehru. Len ľudia, ktorí sa vedia ovládať, sa nedajú ovládať, len s takýmito ľuďmi možno budovať zmysluplnú spoločnosť.



Použitá literatúra:

1. Bučka, P.: *História telovýchovy a športu v Žiline*. Žilinský večerník, č. 3, 1995, s. 22; č. 4, 1995, s. 22, č. 5, 1995, s. 22; č. 6, 1995, s. 22.
2. Grexa, J., Hazucha, M., Letenayová, Z., Machajdík, I., Petrík, B.: *Olympijske hnutie na Slovensku*. Bratislava 1996.
3. Grexa, J., Novák, M.: *Naši olympionici*. Bratislava 1978.
4. Perútka, J.: *Dejiny telesnej výchovy a športu na Slovensku*. Bratislava 1980.
5. Perútka, J.: *Športy na Slovensku*. Bratislava 1967.
6. Perútka, J., Grexa, J.: *Dejiny telesnej kultúry na Slovensku*. Bratislava 1995.
7. Souček, L. a kol.: *Kronika športu 1993 – 1997*. Bratislava 1998.
8. Šimo, M., Zerer, A., Pospíšil, P., Súkup, J.: *Hry XXV olympiády Atlanta 1996*. Bratislava 1996.
9. Žabka, E.: *50 rokov športu v Žiline – z histórie TJ Dynamo Žilina*. Pravda Žilina 1959.
10. Bulletin: *ŠK Žilina 1919 – 1929*. Žilina 1929.
11. Bulletin: *Jubilejné oslavky 1908 – 1938*. Žilina 1938.
12. Cieľ 1947 – 2000.
13. Žilinský večerník 2001 – 2002.



Olympionici a paralympionici mesta Žilina

Uverejnením knižnice s olympionikmi a paralympionikmi mesta Žilina sa začína novou éu v žilinskom športu. Významné osobnosti sú v tomto duchu vyznávania a významnejšou súčasťou Žilinského športu. Významné osobnosti sú významnou súčasťou Žilinského športu. Významné osobnosti sú významnou súčasťou Žilinského športu. Významné osobnosti sú významnou súčasťou Žilinského športu.

prí. číslo 7389/04
Slovenské združenie telesnej kultúry
MÚZEUM TELESNEJ KULTÚRY V ŠP
KNIŽNICA - Bratislava

Vydala: Slovenská olympijská akadémia
Kukučínova 26
838 08 Bratislava

ISBN: 80 - 968912 - 3 - 5

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.

© reprodukcia textu podlieha súhlasu autora

© foto obálky: Mgr. Jozef Kotačka

Fotografie v publikácii sú uverejnené so súhlasmom majiteľov.

sadzba: vis à vis
e-mail: vis-a-vis@posli.to

DESIGN